

סיכום הרמב"ם היומי

פרק כ"א – השבחת הנכסים

הדין: במקרה בו הקונה השקיע בשדה והשביח אותה, המלוה גובה את הקרן של השדה וחצי מהשבח, ומשאיר לקונה כשיעור כמה שהשקיע וכן חצי מהשבח שנשאר. אך אם השדה השביחה מאליה, הכל הולך למלוה. [א-י]

• יום שלישי, י"ט סיון •

פרק כ"ב – סדר הגבייה

הדין: במקרה שהמלוה תובע את הלוה בבית דין ויש לו שטר, והלה מבקש שיתנו לו זמן להשיג כסף או להביא ראייה נגדית – נותנים לו זמן מסוים (כמפורט), ולאחר מכן כותבים למלוה ייפוי כוח לגבות מנכסי הלוה ('אדרכתא'), וגובה מנכסים בני חורין. אם יש רק נכסים משועבדים, כותבים למלוה שטר 'טרפא', ועושים שמאות מקצועית לשדות, ומכריזים על כך, ואז המלוה זכאי לגבות. [א-י]

פרק כ"ג – שטרי חוב

הדין: אם בשטר מופיע תאריך מוקדם מזמן ההלוואה – השטר פסול; אך אם מופיע בו תאריך מאוחר מהלוואה – השטר כשר. משא"כ בשטר מכירה, חייב להיות התאריך המדויק. [א-י]

פרק כ"ד – דיני השטר

הדין: (א) כותבים ללוה שטר בלי המלוה, וכן שובר למלוה בלי הלוה; (ב) הוצאות השטר על הלוה; (ג) העדים חייבים להכיר את הצדדים בשמותיהם; (ד) לא חוששים שיש מישהו עם שם זהה באותו מקום. [א-א]

• יום רביעי, כ' סיון •

פרק כ"ה – ערב

הדין: (א) זמן הערבות – משתעבד רק אם קיבל ערבות בשעת ההלוואה, או שקיבל אחר כך ועשה קנין; (ב) סוגי הערבים – ערב זה מי שגובים ממנו רק לאחר שאין ללוה נכסים, וקבלן זה מי שגובים קודם כל ממנו. [א-א]

• יום ראשון, י"ז סיון •

הלכות מלוה ולוה

פרק ט"ז – אחריות החוב

הדינים: (א) אחריות החוב על הלוה כל עוד הכסף לא הועבר בפועל למלוה; (ב) כאשר יש ויכוח בין שלושה צדדים, המוציא מחברו עליו הראיה; (ג) המחזיק שטר חוב, נאמן. [א-ב]

פרק י"ז – מלוה שמת

הדין: באופן כללי, יורשי המלוה זכאים לגבות את ההלוואה מהלוה או מיורשיו אם הם באים עם שטר, ועליהם להשבע. מלבד במקרה שהלוה מת ראשון, אז אין יורשי המלוה יכולים לגבות. [א-א]

פרק י"ח – שיעבוד הנכסים

הדין: כל נכסי הלוה ערבים להלוואה ומשועבדים לה. ולכן, כאשר המלוה בא לגבות, אם הלוה לא נותן לו מנכסים שכעת בבעלותו – המלוה גובה מקרקעות שהיו של הלוה בעת ההלוואה והלה מכרם לאנשים אחרים. מלבד במקרה שהלוה הקדיש את נכסיו. [א-א]

• יום שני, י"ח סיון •

פרק י"ט – סוגי השדות

הדין: מלוה גובה מקרקע בינונית ומטה, ומקדים נכסים בני חורין לנכסים משועבדים. הניזק גובה מעידית, ואשה מזיבורית. [א-א]

פרק כ' – קדימת ההלוואות

הדין: ככל שהחוב קדום יותר, כך שיעבוד הנכסים לאותו מלוה קודם לשיעבוד של מלוה מזמן מאוחר יותר. מלבד ביחס לקרקעות שהלוה קנה אחרי כל ההלוואות, וכן ביחס למטלטלים. במקרה שהיו כמה הלוואות במקביל, הזכות שלהם שוה, ומחלקים את הכל בצורה הוגנת, אך כל הקודם זוכה. [א-א]

• יום שישי, כ"ב סיון •

פרק ד' – הגדרת הטענה

הדין: שבועת מודה במקצת נאמרה רק במקרה שהטענת והכפירה הם על דברים מסוימים ומוגדרים. ובכל מקרה בו הנתבע אינו יכול להשבע בעצמו, עליו לשלם. [א-י]

פרק ה' – הפטורים משבועה

הדין: לא נשבעים מהתורה על קרקעות, עבדים, שטרות, הקדשות ועל טענת קטן. אך מדרבנן נשבעים היסת. [א-ב]

פרק ו' – צורת הטענות

הדין: א) על הנתבע להשיב לטענות בצורה ספציפית, ולא כללית; ב) אין הנתבע מוחזק בכפרנות כל עוד ניתן להסביר את דבריו ולומר שלא התכוין לכך וכדומה.

• יום שבת קודש, כ"ג סיון •

פרק ז' – הודאת בעל-דין

הדין: א) אם הנתבע הודה בפני עדים או בפני בית דין – יש תוקף להודאתו, והיא מחייבת אותו. משא"כ אם הודה בפני אחד, יכול לחזור ולהסביר עצמו; ב) יכול הנתבע להחליף את טענותיו כמה פעמים, כל עוד שלא באו עדים. [א-ג]

פרק ח' – מטלטלים

הדין: מי שמחזיק את המטלטלים בידו, יש לו חזקת בעלות עליהם לכל דבר, והמוציא ממנו צריך להביא ראיה. מלבד במקרה שהתובע היה ידוע בחפץ זה וזהו דבר העשוי להשאיל ולהשכיר. [א-ג]

פרק ט' – שאינו מוחזק

הדין: במקרים הבאים אין לאדם חזקה בדבר הנמצא בידי: אומן בכלים הראויים לו; מי שיש עדים כי יצא עם חפץ מביתו של פלוני; שניים או חזין בטלית. [א-ג]

פרק כ"ו – שיעבוד הערב

הדין: כל ההקלות האמורות בלוה, ודאי שהן אמורות גם בערב. לכן, אם הערבות אינה חלק מהשטר, לא ניתן לגבות מנכסים משועבדים של הערב. [א-ב]

פרק כ"ז – קיום השטר

הדין: שטרות הנעשים בבית דין של ישראל, מוודאים מכל הכיוונים שיהא בלתי אפשרי לזייף אותם (כמפורט). ואם השטרות נעשו בערכאות של גויים, אפשר לקבל אותם בתנאי שיש עדים על כך שמדובר בשופט מהימן והוברר שהעדים הגויים לא מקבלים שוחד. [א-ג]

• יום חמישי, כ"א סיון •

הלכות טוען ונטען

פרק א' – סוגי השבועות

הסוגים: א) מהתורה – אם הודה במקצת, אם כפר בכל ויש עד אחד כנגדו, וכן שבועת השומרים. ואם אינו מוכן להשבע, התובע נוטל את הכסף. ובכל מקרה לא משביעים על חשד בלבד; ב) מדרבנן – מי שכופר בכל, שכיר וכדומה. ואם אינו מוכן להשבע, אין התובע נוטל הכסף אלא מלקים את הנתבע בלבד. [א-ג]

פרק ב' – חשוד בשבועה

דינו: מי שחשוד על השבועה – כגון שנשבע פעם לשקר או שהוא פסול לעדות, וכדומה – אינו יכול להשבע, אלא הצד השני נשבע ונוטל בשבועת התורה. [א-ב]

פרק ג' – שיעור הכפירה

הדין: א) מודה במקצת – צריך להודות בפרוטה ולכפור בערך שתי מעות כסף, או בכלים שהודה באחד וכפר באחד. ובכל מקרה ההודאה והכפירה צריכים להיות ממין טענת התובע; ב) עד אחד – אם הנתבע כפר בפרוטה, נשבע. [א-ג]